

GENEALOGISCH TIJDSCHRIFT

NGV AFDELING BETUWE

AQUA VITAE

2013, 16e jaargang nr. 2

INHOUDSOPGAVE

Colofon.....	2
Van de voorzitter.....	3
Lezingenprogramma najaar 2013 afdeling Betuwe.....	4
Scannen en Indexeren.....	6
Aanvulling op: Van de Westeringh in Chicago 1905 – 1952, Aqua Vitae 2011-1, blz. 9	6
Bigamie en vrouwenhandel. De wonderlijke levensloop van Geertrui van Alphen (Asch 1763 –Vreeswijk 1820), <i>Johan Voorberg</i>	7
Waar in Ophemert woonde mijn voorouder nu eigenlijk?, <i>M. Schelling</i>	28
Facebook.....	40
Profielen en ledental	40

Omslag: Regionaal Archief Riverenland.

ISSN: 1879-7253

*Het overnemen van artikelen zonder toestemming van de redactie is niet toegestaan.
De inhoud van de artikelen is voor verantwoording van de auteur.*

Losse tijdschriften: € 1,20 per stuk.

Colofon

Zie afdelingswebsite: <http://betuwe.ngv.nl>

Van de voorzitter

Als ik dit stukje opstel, zitten we tussen twee hittegolven in. Mijn hoofd is nu weer even koel. Een goed moment dus om alles weer op een rijtje te krijgen.

Mijn vakantiereisje voor deze zomer heb ik al achter de rug. Dit keer was ik in Thüringen, een walhalla voor liefhebbers van klassieke muziek (Bach en Liszt), poëzie (Goethe en Schiller), architectuur (Bauhaus) en burchten (Wartburg). Tussen de uitstapjes door heb ik veel gelezen, waaronder het levensverhaal van de heilige Elizabeth van Thüringen (1207-1231). Over haar is een populaire en prachtig geïllustreerde uitgave geschreven, inclusief een korte genealogie. Mocht u het van mij willen lenen, dan kan dat. Hert is wel in het Duits!

Ondanks de hitte kon ik het niet laten om de afgelopen tijd enkele Nederlandse archieven te bezoeken. Daarbij probeerde ik de stichter van een familieboerderij te achterhalen. Dit bleek een schatrijke Leidse bierbrouwer en kunstverzamelaar (1727-1779) te zijn. Voor de komende weken heb ik daarom een cultureel uitstapje naar Leiden in de agenda gezet. Eens kijken of deze Hollandse stad zich kan meten met de steden Weimar, Erfurt en Eisenach.

In april hadden we als NGV-afdeling Betuwe onze jaarvergadering op 16 april. Er was dit keer veel te behandelen, met name vanwege verwickelingen op landelijk niveau. Ten aanzien van onze eigen afdeling is vermeldenswaardig, dat Han van den Berg het penningmeesterschap om gezondheidsredenen heeft overgedragen. Ferd van Oorsprong gaat nu onze penningen beheren. Graag wil ik Han nogmaals hartelijk bedanken voor zijn nauwgezette werk en voor zijn bijdrage aan een goede sfeer binnen het bestuur. We zullen de vergaderingen op zijn hofstede in Culemborg missen. Han, nog vele goede jaren met Betty toegewenst. Anderzijds wil ik graag Ferd graag nogmaals hartelijk welkom heten binnen het bestuur.

Op de ledenvergadering hebben we ook stilgestaan bij de start met een Genealogisch Café op de eerste vrijdagmiddag van de maand. Dit blijkt niet alleen in een inhoudelijke behoefte te voorzien maar is bovendien erg gezellig. Dank aan de vele vrijwilligers die hieraan hun bijdrage leveren. In het bijzonder wil ik hierbij ons lid Johan IJntema noemen die voor beginners een gebruikersvriendelijke computerpresentatie heeft gemaakt. Deze presentatie komt een dezer dagen op de NGV-website.

Verder wil ik niet onvermeld laten, dat we als afdeling Betuwe ook op social media actief zijn geworden. Zo heeft onze secretaris Jan Middelkoop een facebook-pagina geopend onder de naam NGV Afdeling Betuwe. Hierbij de uitnodiging om te 'liken'.

Veel discussie ontstond om het standpunt van de afdeling Betuwe over de verwickelingen op landelijk niveau. Op de landelijke ALV-vergadering van 20 april diende een keuze te worden gemaakt voor de lijn van kandidaat-voorzitter Hans Duitgenius of voor die van kandidaat-voorzitter Robert Filippo. Als afgevaardigde voor de afdeling Betuwe kreeg ik mee, dat de NGV wel een frisse wind kan gebruiken, maar

dat een tweedeling binnen de NGV moet worden voorkomen. Op de landelijke ALV bleek een groot draagvlak voor Robert Philippo. Hij heeft ook de steun van onze afdeling gekregen. Zijn werkstijl was direct merkbaar. Geen voorzitter meer achter een tafel op het toneel, maar wandelend door de zaal. Daarnaast om de 2-3 maanden een bijeenkomst voor de afdelingsvoorzitters voor een discussie over de toekomst en voor het werken aan draagvlak. Ook u zult merken dat het NGV-schip de steven gaat wenden, al zal dat niet van de ene op de andere dag gaan.

Ook voor de komende herfst heeft het bestuur weer een maandelijkse bijeenkomst in het gastvrije Regionaal Archief Rivierenland voorbereid. Verderop leest u meer hierover. Als bestuur hopen we weer op uw komst. Digitaal uitwisselen van ervaringen en ideeën is leuk, maar elkaar ontmoeten kan nog waardevoller zijn. Het laatste kan, zoals eerder vermeld, ook tijdens het maandelijkse Genealogisch Café.

Peter van Boheemen, Voorzitter NG-afdeling Betuwe

Lezingenprogramma najaar 2013 afdeling Betuwe

De lezingen vinden plaats op de **derde** dinsdag van de maand in het Regionaal Archief Rivierenland te Tiel, adres J.S. de Jongplein 3. Hoek Papesteeg en Teisterbantlaan. Aanvang van de lezingen is zoals gebruikelijk om 20.00 uur. Zaal open om 19.30.

17 september ***Genealogisch bewijs in niet-kerkelijke bronnen, door H. Rijswijk.***

De spreker - Herman Rijswijk - is voorzitter van de afdeling Zaanstreek/Waterland. Hij zal met behulp van beeldmateriaal allerlei voorbeelden geven van zoekmogelijkheden in de 18e eeuw en daarvoor. Door middel van het raadplegen van bijvoorbeeld belastingregisters kan men toch meer gegevens van voorouders terugvinden. In ieder geval meer dan de jaartallen uit de kerkelijke registers. Ook kan het bestaan van voorouders die niet in de kerkelijke registers vermeld staan toch worden geleverd.

15 oktober ***De valkuil van naamsveranderingen, door Mr. A.H.G. Verouden.***

Vroeger of later maken we het allemaal wel een keer mee. Het genealogisch onderzoek loopt vast omdat we de familienaam, waarnaar we op zoek zijn, niet meer tegenkomen in de diverse bronnen waarin we zoeken. Het kan zijn dat we bij ons onderzoek bronnen over het hoofd zien.

Het kan ook zijn dat de familienaam eerst vanaf een zekere tijd in gebruik is genomen. Vóór die tijd ben je dan op patroniemen aangewezen. Dat is dan vaak erg lastig zoeken. Maar dikwijls ook is de oorzaak gelegen in het feit dat er een naamsverandering heeft plaatsgevonden.

19 november ***De Nederlandse Schutterij door de eeuwen heen, door P. Tjeertes.***

In de steden in de middeleeuwen ontstonden de gilden der schutterij. Deze gilden waren geheel zelfstandig en hadden zich tot doel gesteld om de in- en uitwendige rust in de stad te bewaren. Hiertoe werden zij ingehuurd door het stadsbestuur. Zij waakten 's nachts op de wallen van de stad en bemanden de poorten.

Uit de taakstelling van de schutterij blijkt al dat de naam 'Schutterij' minder te maken heeft met schieten en veel meer is afgeleid van het werkwoord beschutten. Het middeleeuwse woord 'scut' betekende beschermer.

Tijdens de Spaanse Troebel (80 jarige oorlog) werden de schutterijen door prins Willem van Oranje gereorganiseerd. De schutterijgilden verloren hun zelfstandigheid en werden ondergeschikt aan het stadsbestuur.

In de 17e eeuw werd het lidmaatschap van de schutterij meer en meer een erebaantje. Denk hierbij ook aan de vele schuttersstukken zoals die in de diverse musea te zien zijn (Nachtwacht van Rembrandt)

Tijdens de patriottentijd (1787) splitsten de schuttersvendels zich op in patriottisch gezinde en prinsgezinde schutterijen, die ook wel exercitiegenootschappen werden genoemd. Tussen de beide schutterijen braken soms felle gevechten uit. Voor het eerst bemoeiden de schutterijen zich met de landelijke politiek. Zo werd prinses Wilhelmina door een patriottische schutterij in Goejanverwellesluis aangehouden.

Tijdens de Franse overheersing werden de schutterijen opgeheven en ingedeeld in het Franse leger en wel als Garde Nationale.

In 1815 herstelde koning Willem I de schutterijen. Zij bleven echter plaatselijk georganiseerd.

In 1827 werd de Wet over de Schutterijen van kracht voor het gehele rijk.

De schutterijen werden nationaal georganiseerd doch behielden hun plaatselijke karakter. De officieren werden uit gegoede burgers van de stad benoemd door de Koning, de schutters waren dienstplichtige inwoners van de stad. Alle manlijke inwoners in de leeftijd van 25 tot 34 jaar waren schutterijplichtig en werden ingeschreven in de gemeentelijke schutterij registers. Deze registers en de oude schutterijboeken vormen nu een bron van informatie over onze voorvaderen. Als primaire taak had de schutterij het handhaven van de openbare orde in de gemeente bij calamiteiten, zoals oproer, stakingen, brand enz. Zij stond daartoe onder het gezag van het plaatselijk gemeentebestuur i.c. de burgemeester. Zij kan worden gezien als de voorloper van de hedendaagse Mobiele Eenheden (M.E.) van de politie.

Slechts wanneer het rijk in gevaar kwam werden de schutterijen aan de landmacht toegevoegd als reserve, de z.g. Landstorm. Dit is slechts eenmaal voorgekomen, n.l. tijdens de Belgische opstand in 1830-1831.

In 1907, werd de schutterij als overheidsinstituut, na invoering van de dienstplichtwet, opgeheven. In het zuiden des lands, met name in Noord-Brabant en Limburg werden zij omgevormd tot particuliere verenigingen die hun jaarlijkse schuttersfeesten in ere houden.

Dhr.P. Tjeertes is Bestuurslid Politiemuseum Zaandam

Scannen en Indexeren

Onze vereniging heeft een Verenigingscentrum in Weesp dat uit zijn voegen barst qua informatie. Een grotere locatie zou dan gezocht kunnen worden, maar in de huidige digitale informatie wereld is het ook mogelijk het fysieke archief te verkleinen door te digitaliseren en op te ruimen. Sinds kort worden er op flinke schaal documenten gescand. Die digitale afbeeldingen gaan door vrijwilligers omgezet worden in doorzoekbare lijsten, die verwijzen naar de afbeeldingen.

Uit de ervaringen met de eerste vrijwilligers wordt nu geleerd hoe het niet moet en beter kan. In het najaar zal grotere bekendheid gegeven aan dit project worden gegeven. Voor wie nu al geïnteresseerd is: ga naar de NGV-site en naar 'bronnen' in de groene balk. Log dan in en let op de linker menukolom. Daar verschijnt ineens 'Test nieuwe DB'. Dat is het menu voor het nieuwe project.

Verkijk u niet op de hoeveelheid werk. Er zit nu nog maar een beperkt aantal documenten in de database (DB), maar in de toekomst met hulp van vrijwilligers (ook u?) zal dat werk snel zijn geklaard.

Aanvulling op: Van de Westeringh in Chicago 1905 – 1952, Aqua Vitae 2011-1, blz. 9

Bij nader spitten en met hulp van onze verre familie Van de Westeringh (sinds 1987: Westeringh) in Canada is blijkens een gecertificeerd afschrift van de geboorteakte:

George van de Westeringh, geboren Chicago (Cook Co., Illinois) 23-09-1909.

Bigamie en vrouwenhandel

De wonderlijke levensloop van Geertrui van Alphen (Asch 1763 – Vreeswijk 1820)

Aflevering 3: Een maatschappelijke schets uit het eind van de 18e en begin der 19e eeuw

Johan Voorberg

Kort resumé van de vorige afleveringen

Na in de eerste aflevering Dirk's moeder, Geertrui van Alphen te hebben gevonden, kwam in de tweede aflevering de mogelijke vader, de gehuwde, in Amsterdam wonende Rijk van Geijtenbeek uit Zoelen en diens familieachtergrond uit de verf. De aflevering vervolgde met de plek(ken) waar Dirk van Alphen in de Neder-Betuwe waarschijnlijk werd opgevoed. Daarbij kwam de aan de Van Alphen's verwante Gijsbert van Winsen, in 1812 getuige bij de geboorteaangifte van Dirk's enige zoon Gerrit Johannes, weer in het zicht. Vervolgens trokken zich in 1797 rond Geertrui/Geertje donkere wolken samen toen beide getuigen bij de Amsterdamse doop van Dirk kort na elkaar in de Betuwe overleden.

En mede daardoor dreigde Geertje in Amsterdam in (financiële) moeilijkheden te komen.

Geertje, een nieuw geluk

Maar gelukkig voor zowel Rijk als Geertje loopt het anders. Want in 1797 ontmoet zij in Amsterdam een nieuwe liefde, een zekere, uit Vreeswijk afkomstige bakker, Dirk de Kruijff. En die ontmoeting ontwikkelt zich zo dat het haar wéér naar een Amsterdamse kerk voert. Ditmaal naar de naast het toenmalig Amsterdamse stadhuis, het huidige Paleis aan de Dam, gelegen Nieuwe Kerk. Op een steenworp van de Pijpenmarkt. Opnieuw ongehuwd zwanger. Maar nu op 9 mei 1798 samen met Dirk de Kruijff om een op 23 maart te Amsterdam geboren dochter Geertje³³⁾ te laten dopen. Ditmaal met Geertjes broer Roelof en haar jongste zus Dirkje als doopgetuigen.³⁴⁾

33 - Datum uit doopregister (noot 34) bevestigd in de overlijdensakte, opgesteld na haar overlijden op 3 oktober 1829 te Vreeswijk.

34 - GAA DTB (Herv.) Nieuwe Kerk, bron 60 p 260 # 10, pastor Jan Anthonie Hachenberg: "Geertje, dochter van Dirk de Kruijff en Geertje van Alfen geboren 23 maart 1798, doop 9 mei 1798; getuigen Roelof van Alfen, Dirkje van Alfen"

En tussen de geliefden ontstaat deze keer blijkbaar meer vastigheid. Want zij keren tenslotte naar Dirk's woning en werk te Vreeswijk terug. Een aanvaardbare reden voor het feit dat ik Dirk te Amsterdam niet als huizenbezitter aantrof.

Een georganiseerde ontmoeting.

Beste lezers, graag had ik Geertje toegewenst dat zij in Amsterdam op enig moment gewoon een nieuwe liefde had gevonden, van hem na Geertje's geboorte al dan niet nog volgende kinderen had gekregen en daarna nog lang en gelukkig had geleefd. Maar die ontmoeting met de redelijk welgestelde Dirk de Kruijff, die in Vreeswijk trouwens graanhandelaar en broodbakker was, werd gewoon gearrangeerd! Gearrangeerd, want Dirk is de op 10 mei 1767 te Buren gedoopte oudste zoon van de al eerder genoemde Burense schepen Jozua Dirksz de Kruijff. Welke laatste op 23 mei 1766 daar – conform de regels van de reeds geschetste verschuivende machtcirkels – trouwt met Maria van Geijtenbeek. De op 1 juli 1736 te Buren gedoopte dochter van de eerder genoemde, – mag ik u **nogmaals** voorstellen? – helaas al op 30 augustus 1764 in de kerk van Buren begraven, oud-schepen en vervangend secretaris Hendrik van Geijtenbeek.

De oudste broer van Arend van Geijtenbeek, de vader van onze Amsterdammer geworden Rijk, cq Richard. Dat was even een mond vol, maar nu zijn we ook thuis.

Dat had u zeker ook al gedacht, met al die door het verhaal heen krioelende Van Geijtenbeken? Ja, ja, de familie is zeer bedreven in het vlotjes regelen van machts- en inkomensposities. Maar dat is in die tijd niet veel anders dan het - zodra het uitkomt – tonen van andere sociale vaardigheden. Zoals het op het juiste moment sluiten van (profijtelijke) huwelijken en andere arrangementen.

En waarom was de relatie tussen Dirk de Kruijff en Geertje dan zo bedisseld? Vermoedelijk domweg omdat de Amsterdamse Richard van Geijtenbeek vreesde dat een in die stad rondlopende Geertje, zonder begeleiding en steun van haar – nu overleden - broer, een bedreiging werd voor zijn huwelijk en zijn portemonnee. Ja lezer, u had toch niet gedacht dat Geertje in Amsterdam "zomaar" tegen zo'n welgestelde Dirk de Kruijff opliep. Daarvoor was ook toen al die stad te groot, en het toeval te klein om een dergelijke ontmoeting tussen een dienst- of werkmeid en een redelijk welgestelde bakker en graanhandelaar uit Vreeswijk te bewerkstelligen.

Gearrangeerd, denk maar eens aan Arend van Geijtenbeek's - Richard's vader - tweede huwelijk met de 16-jarige Matthea, schoutendochter uit Lienden ³⁵⁾ (volgende blz.)

Met Dirk de Kruijff's moeder Maria van Geijtenbeek als nicht van Arend Antonisz van Geijtenbeek, en haar tweede zoon Hendrik als vaardig regelaar, is ineens de afstand tussen de op 28 augustus 1757 gedoopte, nu Amsterdamse Richard en de op 10 mei 1757 gedoopte Dirk de Kruijff niet meer zo groot. Want hun gelijke leeftijd maakt hen eerder neven dan achterneef en oudoom, wat op zich de correcte termen van de onderlinge familiebetrekkingen zouden zijn. Immers, dat Richard oudoom is van Dirk de Kruijff, en deze Richard's even oude achterneef is, komt alleen maar door de 18 jaar leeftijdsverschil, of grofweg bijna een generatieverschil, tussen de oudste zoon Hendrik en de veel jongere zoon Arend van hun beider voorvader, Anthoni Hendriksz van Geijtenbeek.

Kortom, de efficiënt werkende contacten in Buren en Lienden, en de generaties lang aangeleerde handigheid, doen zowel de formele generatieafstand als de geografische afstanden tussen Vreeswijk, Amsterdam en Buren vervagen. Zeker aangezien de moeder van Dirk de Kruijff, Maria Hendriks van Geijtenbeek nog leeft ³⁶⁾, evenals Arend van Geijtenbeek, Richards vader, die op 3 januari 1802 te Lienden overlijdt.

Dan is, met in het achterhoofd het tweede huwelijk van Arend van Geijtenbeek met de 16-jarige Matthea van 't Sant, de gedachtesprong snel gemaakt. De Vreeswijkse bakker Dirk de Kruijff dacht echt niet op een mooie dag "kom laat ik mijn bakkerij maar een dag of wat aan mijn meesterknecht over, dan kan ik eens met de trekschuit een uitstapje naar Amsterdam maken". Om daar dan bij toeval tegen een aardige dienstmeid op te lopen, om vervolgens in een opwelling zijn zinnen eens langdurig te verzetten. Welnee, Dirk de Kruijff is via het Betuwse thuisfront gewoon ontboden door zijn achterneef, ditmaal niet om een lucratieve functie te bemachtigen zoals oudoom Rijk van Geijtenbeek lukte, maar om in de familie een dreigend vlekje weg te werken, en zich over Geertje te ontfemen. Gewoon een "Geijtenbeeks" één-tweetje. Dus in 1797 werd Geertje een goede partij aangeboden en Richard van een probleem verlost. Of het aanbod voor haar "take it or leave us" was kan ik niet zeggen. Of er

35 - Een oudere versie van dit verhaal sloot af met de constatering dat na de doop van Dirk in de Amsterdamse Amstelkerk, Richard koos voor zijn van zijn tweede kind bevallen vrouw, en met dank voor het aangenaam verpozen afscheid nam van Geertje. Zodat de Amsterdamse dopeling Dirk "van Geijtenbeek" kon opgroeien als Dirk van Alphen [alhoewel pas in 1814 bij wet werd vastgelegd dat een door een getrouwde man in onecht verwekt kind niet de naam van de vader kon krijgen] Waarna in mijn gedachte-gang, Geertje, die blijkbaar in onmin was geraakt met haar vader, in Amsterdam bleef.

En zij - niet in staat om daar voor haar kind te zorgen - Dirk aan haar broer en zus had meegegeven, en zelf in Amsterdam een nieuwe vlam vond. Dat lag dus duidelijk genuanceerder.

36 - Gedoopt Buren 1-7-1736, overleden op 11-11-1816 te Buren op 80-jarige leeftijd, als Maria van Gijtenbeek, "ouders onbekend".

tussen haar en haar hardwerkende, maar in de kern in toenemende mate op geld en bezit gefocuste Dirk de Kruijff iets moois opbloede, valt niet meer na te gaan. Wel is uit diverse stukken zonneklaar dat Dirk de Kruijff tot na Geertje's dood tegenover haar en haar rechten altijd goed heeft opgepast dat dit hem geen geld zou kosten.

En ondertussen heeft u, lezer, natuurlijk zelf al bedacht dat niet alleen Geertje's broer Dirk tot zijn dood met de overspelige Richard contact heeft gehouden, maar dat ook Richard wanneer nodig Geertje wist te vinden. Hoe zou anders de "match" met Dirk de Kruijff tot stand hebben kunnen komen. In ieder geval, Geertje accepteerde. Misschien, met haar geboorteplaats maar drie kilometer van Buren vandaan, opnieuw onder de indruk van de levensstijl van deze tweede oorspronkelijke streekgenoot. Misschien ook omdat langzamerhand de zich aankondigende economische malaise het moeilijk maakte om nog werk te vinden bij die voorheen in Amsterdam nog talrijke relatief rijke handelaren. Zij kreeg een kind, dochtertje Geertje³⁷⁾, en liet dit kind ditmaal wat opener samen met de biologische vader in de Nieuwe Kerk ("om de hoek" van Richard's woning aan de andere kant van het huidige Amsterdamse Paleis) dopen.

Dirk de Kruijff

Wat weten wij nog meer over deze Dirk de Kruijff?

Dirk komt uit Buren naar Vreeswijk³⁸⁾, zoals een te Buren op 11 juli 1789³⁹⁾ afgegeven verklaring van indemniteit⁴⁰⁾(volgende blz.) aangeeft. Dus met een fijn oog voor historische gebeurtenissen, vrijwel op de vooravond van Quatorze Juillet.

37 - De vraag kan gesteld worden waarom het kind niet Maria werd gedoopt, naar haar overleden zus en Dirk's moeder. Voor Dirk de Kruijff vermoedelijk omdat hij er nog niet zo zeker was dat het tot een huwelijk zou komen. Een huwelijk dat feitelijk pas 7 jaar na de geboorte van de kleine Geertje zijn beslag kreeg. Geeft het naar zichzelf vernoemen van haar dochtertje al niet aan dat ook de moeder twijfelde aan de standvastigheid van de relatie? Want ook zij had, als zij de relatie met Dirk de Kruijff al als vaster had beschouwd, kunnen kiezen voor de naam (van haar zus) Maria. Zodat, hoe de relatie zich ook ontwikkelde, deze naam nooit tot discussie behoefde te leiden. Maar zover was het blijkbaar in 1798 nog niet. Terwijl nadien uit diverse zaken, vanaf het opstellen van de huwelijksvoorwaarden in 1805 tot aan Geertje's dood in 1820 blijkt, dat Dirk er veel moeite mee had, - beter gezegd een bijna ziekelijke angst voor had - om in een situatie te komen dat geld buiten zijn grip, laat staan buiten zijn eigen familie zou verdwijnen.

38 - Destijds ook genaamd "de Vaart". Wat als zodanig ook telkens in officiële akten wordt gestipuleerd.

39 - Bron: de heer J.H. van Alphen te Nieuwegein

Het gaat in Vreeswijk goed met Dirk de Kruijff, want reeds op 9 augustus 1792 wordt hij al eigenaar van de nabij de sluis, aan de Rijnse Vaart naast de diaconie, gelegen voormalige herberg "daar Rheenen uitgehangen heeft".^{41) 42)} Die hij dan nog tot woning en bedrijfsruimte moet verbouwen.

Ondertussen houdt hij ook de banden met zijn jongere broer Hendrik en zijn vader Jozua de Kruijff uit Buren aan, en woont in ieder geval in dit nr. 16 genummerde huis als zijn vader, Jozua de Kruijff, daar op 20 januari 1795 overlijdt⁴³⁾ Dirk de Kruijff plaatst er zelfs een overlijdensadvertentie voor.⁴³⁾

In ieder geval na deze droeve gebeurtenis, maar vermoedelijk pas tegen of na het overlijden van Dirk Stevensz van Alphen, eind 1796, begin 1797 moet Dirk de Kruijff, juist als zijn bedrijf goed loopt, plots langere tijd naar Amsterdam. Om daar zijn oudoom Richard te vergezellen op één van de wandelingen in de stad, die deze als bode van het Goudse Veer toch moest maken. Maar met als feitelijk doel om daarbij Geertje - volgens een door Richard voorafgaand gemaakte afspraak met haar? - te ontmoeten en daarbij voor het eerst aan haar voorgesteld te worden. Met de reeds beschreven gevolgen, namelijk Geertjes tweede zwangerschap. Waarna - uiterlijk einde 1804, maar vermoedelijk al veel eerder - Dirk en Geertje met hun dochtertje naar Dirk's bezit in Vreeswijk terugkeren om daar op 4 februari 1805 te trouwen: [RAU DTB 187, huwelijken Vreeswijk 1620-1811]:

40 - Een akte van indemniteit is een - meestal voor een bepaald aantal jaren, veelal zeven - door het kerkbestuur of de plaatselijke overheid in de plaats van vertrek aan de betrokkene meegegeven garantie. Die inhoudt dat, mocht betrokkene binnen die termijn onderstand in zijn nieuwe woonplaats nodig hebben, men daar deze kosten op de kerk of het bestuur van de vorige woonplaats kan verhalen. Kortom een akte die, zoals het woord al zegt, de nieuwe woonplaats vrijwaart van de onderhoudskosten van onverhoopt in armoede gerakende nieuwe inwoners.

41 - Zoals vermeld in een notariële akte van 17-4-1820, die nog volgt.

In Vreeswijk heeft Dirk de Kruijff dan als graanhandelaar tevens een broodbakkerij opgezet.⁴²⁾

42 - Dirk is niet de eigenaar van de Jutphase graanmolen die later De Batavier heet, zoals een aantal jaren geleden in een enkele genealogische bron was te vinden; Die gedachte was gebaseerd op een persoonsverwisseling met de molenaar van de Jutphase molen, Dirk [Jan Aartsensz] de Kruijff, die - na vanaf 9 oktober 1802 die molen te hebben gehuurd - daar in 1804 eigenaar van werd. En deze met een zekere Maria van Randwijk getrouwde molenaar de molen nog jaren exploiteerde voordat zijn zoon Jan Aartsen de Kruijff er eigenaar van werd en de exploitatie voortzette. Bron : het artikel van Gerard de Waard in de "Cronyck van De Gein", blz. 9, uit 1979, te raadplegen via de site van Museum Warsenhoeck te Nieuwegein.

43 - Bron: de heer J.H. van Alphen

“an^o 1805, d. 4 Febr. Zijn voor den Kerkenraad in den huwelijksen Staat bevestigd Dirk de Kruijff, meerderjarige Jongman, en Geertjen van Alphen, meerderjarige dochter, beide woonende aan de Vaart, nadat gebleken is dat hunne 3 gewoone huwelijksproclamatien alhier onverkort zijn afgekondigd, zijnde hun kind Geertje, oud omtrent 7 jaaren, er bij tegenswoordig”

Zonder dat er daarbij of op andere wijze sprake is van een formele erkenning van hun dochter. Maar dat valt amper te verwachten in een periode dat het nauwelijks te beoordelen valt welke rechtsregels toen hieromtrent golden.⁴⁴⁾

Zodat er vanuit zal zijn gegaan dat de doop in Amsterdam, samen met de symbolische aanwezigheid van het kind bij het huwelijk, als zodanig mag worden beschouwd.

Denk aan de gelijkwaardige symboliek van de aanwezigheid van de grootvaders van beide zijden bij de doop van Matthijs van 't Sant's kind Matthea. Symboliek die vaak eeuwen nadat deze zijn waarde kreeg nog steeds gerespecteerd werd, gelijk dit bijvoorbeeld ook in het eigendomsrecht, procesrecht en het dijkrecht het geval was.

Dit kan ook verklaren waarom er in de huwelijkse voorwaarden die de toekomstige echtgenoten op 18 januari 1805, voorafgaand aan hun huwelijk bij de Utrechtse notaris Abraham van Toll laten opstellen, niet specifiek wordt gesproken over de erfrechtelijke positie van hun dochter Geertje. Ik ga er maar vanuit dat destijds een ervaren notaris zowel het temporaire recht als de oude regels en gebruiken kende⁴⁴⁾ En vond dat haar belangen afgedekt werden door de doop in de Nieuwe Kerk te Amsterdam, en haar aanwezigheid bij de huwelijksvoltrekking van haar ouders die kort erna te Vreeswijk volgde. Of hen mogelijk zelfs adviseerde om de kleine Geertje op 4 februari daartoe naar de huwelijksvoltrekking mee te nemen. Als ondubbelzinnige zekerheid m.b.t. haar biologische afkomst en haar latere belangen. Helder dus.

44 - Welke rechtsregels golden? En waren die in het Nederland van begin 1805 algemeen of werden die nog steeds overgelaten aan de interpretatie van de plaatselijke of departementale besturen? Formeel werd “Nederland” pas na 1805 onder Frans bestuur geplaatst. Maar men was sinds de totstandkoming van de Bataafse Republiek in 1795 wel aan de slag gegaan om uit de diverse gewestelijke regels - naar voorbeeld van de Franse Code Civil - een nieuw, nationaal eenduidig Wetstelsysteem op te bouwen. Zolang dat wetboek er niet was (en dat duurde tenslotte tot 1 oktober 1838 (!), mag ik minstens tot 1815 à 1822 uitgaan van de voor Het Sticht toepasselijke oude rechtsregels, en de daaraan verbonden testamentaire bepalingen. En dan is zij inderdaad met het vorige wel formeel erkend. Wat overigens niet zomaar voor het huwelijkscontract geldt, want deze huwelijkse voorwaarden zullen bij de dood van Geertje van Alphen, in 1820, nogmaals een rol spelen, dus is het goed om de hoofdlijnen daarvan weer te geven.

Huwelijksvoorwaarden tussen Dirk de Kruijff en Geertje van Alphen, Utrecht, 18-1-1805⁴⁵⁾

In deze akte betekent het woord “vrienden” als vanouds “familie/ verwanten”. Hier ten aanzien van hun rechten op (een deel van) de erfenis. Waarbij bij het ontbreken van een nadere duiding impliciet vaststaat dat dan de verdeling zal plaatsvinden volgens de algemene rechtsregels ter zake. Samenvatting, met onderstreping door de auteur.

18 januari 1805 “Compareren Dirk de Kruijff, meerderjarig Jongman en Geertje van Alphen, meerderjarige Jongedochter, beide wonende te Vreeswijk, anders genaamd de Vaart, te kennen gevende dat tussen hen Comparanten een wettig huwelijk is beraamd en besloten en eerdaags uit te voeren”. In dezelfde akte stellen zij elk hun inbreng bij het huwelijk en [met de kracht van een testament] de latere rechten van hen en hun erfgenamen vast. Waarbij wordt ingebracht door:

- Dirk de Kruijff: huis en erve en inschulden, effecten, enz. ter waarde van 5000 gulden;
- Geertje van Alphen: een somma van 350 gulden.

Om zakelijk te vervolgen met:

“Omtrent het welke aan te brengen en te ervene en staande het huwelijk aan te ervene goederen geen gemeenschap zal plaats hebben”, maar wel t.a.v. alle winst en verlies tijdens het huwelijk. Bepaald wordt vervolgens dat (en dit deel mag tevens als testament worden opgevat):

- indien Dirk zonder kinderen komt te overlijden Geertje 650 gulden krijgt, “en zijn resterende nalatenschap [zal] genoten worden door sijn Moeder, Maria van Geijtenbeek, weduwe van Josua de Kruijff, te Buren, en bij haar vooroverlijden door sijn naaste vrienden. En indien Geertje zonder kinderen komt te overlijden, haar nalatenschap zal toevallen aan haar moeder, Neeltje Verkuijl, te Asch⁴⁶⁾ En bij haar vooroverlijden zal toevallen aan de overige uit het huwelijk van haar ouders geboren kinderen [waarmee dus zoon Dirk van Alphen gepasseerd wordt!] Getuige is de door comparanten aangewezen [naast jongere] broer van Dirk de Kruijff, Hendrik de Kruijff, [houthandelaar] wonend te Buren, tevens aangewezen tot momber en voogd (over dochter Geertje)

45 - HUA/Notarissen/Van Toll/U261a004=register 1801-05/akte 115, blz. 744 -746.

46 - Deze passage vormt het juridisch bewijs van de in de eerste aflevering van dit verhaal (Aqua Vitae, 2012, 15e jaargang nr. 1, blz. 18) “bewezen” verwantschap.

Waarmee de formele formulering over het eventueel kinderloos overlijden van Geertje correct lijkt. Omdat de formulering in het als testament te beschouwen deel van het huwelijkscontract niet anders overlaat dan dat indien er wèl kinderen zijn die Geertje overleven, deze volgens de gebruikelijke wetsregels erven. Dus ook Dirk van Alphen!

Belangrijk bij dit alles is het volgende: Al is in 1805 wel bekend dat de wetgeving naar voorbeeld van de Franse Code Civil zal worden herschreven, was daar van meet af aan veel verzet tegen. En was bovendien de uitkomst van dat wetgevende proces, en daarmee de status van al dan niet geëchte kinderen ten aanzien van het erfrecht, bij lange na nog niet voor notarissen te overzien. Notarissen, die (zie hierna) zelfs in 1820 nog vastlegden dat “de nog bestaande [d.w.z. de oude Nederlandse] wet” nog gold.

Zodat er toch wel iets boven de markt blijft zweven over de positie die Geertje’s beide op dat moment levende kinderen, als zij hun moeder overleven, t.o.v. haar nalatenschap innemen. Hetgeen minimaal tot nadenken stemt en bij mij een gevoel doet bekruipt dat in het verlengde ligt van veronderstelde, niet te bewijzen, tussen Dirk de Kruijff en Geertje van Alphen gemaakte afspraken, die mede inhouden dat Geertje de band met haar zoon geheel verbreekt, hetgeen in ieder geval bij de geboorte van diens eerste kind, in 1812 (als Geertje nog gezond is) feitelijk uit haar afwezigheid te Beusichem blijkt.

Het tussen Geertje en haar moeder ontbreken van contact betekent niet dat zij van elkaar de woonplaats en doen en laten niet meer kenden. Want over en weer zullen beiden door de contacten met haar broers en zussen wel zijdelings in meer of mindere mate geïnformeerd zijn gebleven.

Met name via Geertje’s in Vreeswijk wonende zus Maaïke.

Over het toenmalig erfrecht van buiten een huwelijk verwekte, kinderen

Voor ons verhaal is belangrijk dat het in de gewesten van Nederland vigerende recht bepaalt dat ook deze kinderen van hun natuurlijke vader en van hun moeder erven.

Dit in tegenstelling tot de Franse wetgeving die in de Code Civil, die kort erna ook in Nederland leek te worden ingevoerd, vrij simpel stelt dat “un bâtard ne hérite pas; point!”. Dus dat een “bastaard” absoluut van het erfrecht is uitgesloten. Een Code Civil die wel tot voorbeeld moest dienen voor de oude gewesten overstijgende, centrale Nederlandse wetgeving, die overigens nog lang niet van kracht was. Terwijl bij het uiteindelijk invoeren van het Burgelijk Wetboek in 1838, en ook al in kort na 1815 opgestelde versies, de betreffende op het erfrecht gerichte passages uit de Code Civil niet werden gevolgd. Als zijnde strijdig met de Nederlandse rechtstraditie.

Zodat sinds 1795 in afwachting van de betreffende landelijk geldende wetsvoorstellen bleef gelden, en vanaf 1815 regelmatig voor de gerechten is herbevestigd, dat “bastaardkinderen” hoe dan ook van hun natuurlijke vader en moeder erven. Waarmee in ieder geval ten tijde van het opstellen van deze huwelijksvoorwaarden annex testamentaire bepalingen, dit contract voor wat betreft de formuleringen met betrekking tot Geertje van Alphen niet voldoen aan de in de wetspraktijk te verlangen zorgvuldigheidsvereisten. Zodat ik mij, ondanks de keurig op een situatie van kinderloos overlijden gerichte testamentaire bepalingen, niet aan de indruk kan onttrekken dat men met de gekozen formuleringen dit onderwerp blijkbaar niet graag aan de orde stelde.

Zo niet trachtte te ontlopen, cq te ontduiken. Afwachten dan maar.

Het leven in Vreeswijk

Het gaat Dirk Joosten de Kruijff vanaf zijn terugkeer in Vreeswijk, de economische malaise ten spijt, voor de wind. Hij heeft nu samen met Geertje zijn graanhandel en brood-bakkerij verder ontwikkeld, evenals zijn bestuurlijke ambities. En heeft met zijn mede-dorpsgenoten het geluk dat de Lekdijk Bovendams en de reeds vrij wrakke sluizen van Vreeswijk het in 1809 uithouden onder het geweld van kruierend ijs en het daardoor hoog opgestuwd rivierwater.⁴⁷⁾

Geholpen door de economische neergang koopt hij met het aan de handel en bakkerij verdiende geld op 29 oktober 1814 aan de westkant van het kanaal de naast zijn in 1792 verworven woning gelegen tweede voormalige herberg, genaamd Gorinchem [grenzend aan de huidige, nu tot een doodlopend steegje verworven Waagstraat]. En vult dat bezit op 25 november 1814 aan met 3 morgen noordelijker gelegen weiland.⁴⁸⁾

Hij bezit dan in 1815:

- 1) De op 9 augustus 1792 gekochte, dicht bij de sluis in de Vaartse Rijn te Vreeswijk, naast de diaconie gelegen, voormalige herberg “daar Rheenen uitgehangen heeft” [nadien “geteekent nr. 16”]
- 2) Een huis verworven op 29-10-1814, “genaamd [de voormalige herberg] Gorinchem, getekend nr. 15”, belend ten Noorden de steeg [nu Waagstraat] tussen dese Huizinge en de Herberg Den Domstooren” en ten zuiden de in 1792 verworven woning, nr. 16.
- 3) Enige nabije weilanden, in totaal 3 morgen, verworven op 25-11-1814.

47 - Elders, waaronder in het nabije Beusichem, treden in 1809 zware dijk-doorbraken op van Rijn en Lek, en verdrinken hele gezinnen.

48 - zie de op de volgende bladzijde vermelde opsomming van bezit, ontleend aan een volgend, - uit 1820 daterend - overzicht.

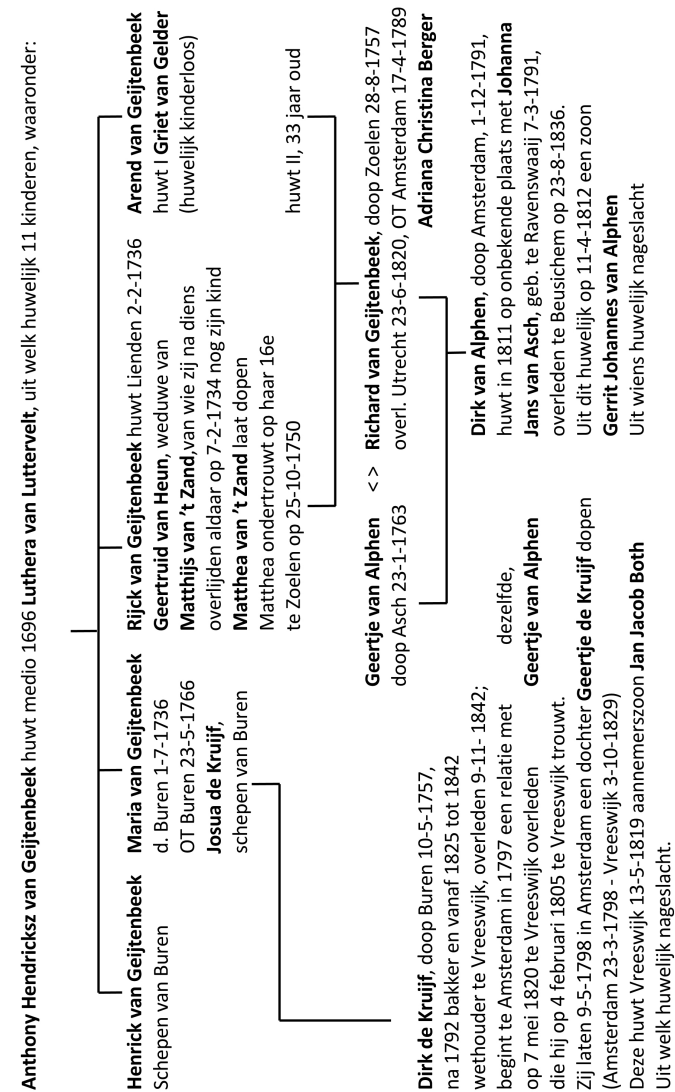
Over het verdere leven van Dirk de Kruijff, Geertje van Alphen en de kleine Geertje in Vreeswijk na 1814 ben ik weinig specifiek te weten gekomen. Natuurlijk, algemeenheden die het leven in het dorp sterk beïnvloedden zijn er genoeg. Vreeswijk of De Vaart, zoals men hardnekkig volhield, dankte zijn ontstaan en bestaan aan de sluis en de scheepvaart. Welke laatste Utrecht en Amsterdam, via de Lek en Rijn verbond met de binnen- en buitenlandse handels- en productiegebieden. Dat gaf de dorpingen in goede tijden veel werk en handel. Al zal dat tussen 1805 en 1813, door de economische malaise in het algemeen, en de Engelse handelsblokkades van de Franse en Nederlandse scheepvaart in het bijzonder, wel aanzienlijk minder zijn geworden.⁴⁹⁾ Maar dat kon Dirk de Kruijff, hoewel hij Vreeswijk dus binnengekomen was met een indemniteitsverklaring, als bakker blijkbaar wel aan. En hij ontwikkelde zich in dit ten opzichte van Buren qua inwoners kleine dorp tot een belangrijk man. Maatschappelijk treedt hij toe tot de beperkte kring van Vreeswijkse notabelen. Waaronder vader en zoon Jacob Jansz en Jan Jacobsz Both, later aannemers van de desastreus verlopen bouw van de “Nieuwe Sluis” in de Vaartsche Rijn bij de uitmonding op de Lek. En nadat de op grotere opdrachten gerichte vader Jacob Jansz Both tussen 1815 en 1817, bij het opbouwen van de nieuwe overheidsinrichting binnen Nederland, twee jaar Vreeswijk's burgemeester was geweest, lag de weg zelfs open om Dirk's dochter Geertje met de zoon van Both, Jan Jacobsz Both, in 1819 te laten huwen. [Vreeswijk, samenvatting door de auteur uit de huwelijksakte nr. 4, 13-5-1819]: Jan Jacob Both, 25 jaar, geboren te Vreeswijk, zoon van Jacob [Jansz] Both en Dirkje de Coole, huwt Geertje de Kruijff, 21 jaar, “geboren Vreeswijk” [Onjuist, namelijk geboren en gedoopt te Amsterdam], dochter van Dirk de Kruijff en Geertje van Alphen. Een gebeurtenis, belangrijk genoeg om ook hiervan in een door Dirk geplaatste advertentie, den volke in de ruime omgeving kond te doen.⁵⁰⁾

Om tenslotte zelf in Vreeswijk van 1825 tot zijn dood op 9 november 1842 eerst raadslid en vervolgens een welgesteld wethouder te zijn. Een ontwikkeling waardoor Geertje van Alphen tenslotte in haar laatste levensjaren in de status van haar man kon delen.

49 - Dirk de Kruijff kocht zowel in 1792 als in 1814 niet zomaar twee voormalige herbergen nabij de sluis op. Door internationale omstandigheden, met name de Engelse blokkades van de Franse en Hollandse zeehavens, was de internationale handel, sterkste pijler van de Nederlandse economie, toch reeds door tegenslagen en verminderde slagkracht in de 18e eeuw geraakt, tot een schim van het verleden teruggevallen. En juist zo'n bij een strategisch gelegen sluisdorp als Vreeswijk was dat oorverdovend merkbaar.

50 - Bron: de heer J.H. van Alphen.

Waarna het genealogisch resultaat rond Geertje van Alphen in schema valt te zetten:

Dirk van Alphen is in dit schema een waardige zoon van zijn vader en grootvader. Want Johanna is bij haar (niet geregistreerd) trouwen hooguit 20 jaar, en Dirk vermoedelijk net nog 19, dus in die tijd als boerenknecht nog lang niet in staat om een gezin te onderhouden. Van geldgebrek hadden evenwel zijn mannelijke voorvaderen geen last.

Doch kort na dochter Geertje's trouwen, eind 1819/ begin 1820 spelen zich in beide families belangrijke dingen af.

Aannemer en voormalig burgemeester Jacob Both weet dat het voor de handel tussen Amsterdam en Utrecht met de zeehavens en het Duitse achterland belangrijke sluis in de Vaartsche Rijn te Vreeswijk vergaan is en moet worden opgeknapt. En gaat zich, deels in overleg met concurrenten op het verkrijgen van dat grote waterstaatswerk voorbereiden.

Een contract dat hij uiteindelijk in 1821 verwerft.

Om daardoor verwickeld te raken in een tenslotte hoog oplopend conflict met de top van Rijkswaterstaat over maatregelen rond de desastreuze verzakkingen die in loop van de bouw van deze "Nieuwe Sluis" optraden. Juist rond de duurste, bij de sluis gelegen huizen te Vreeswijk. Waaronder het zijne.

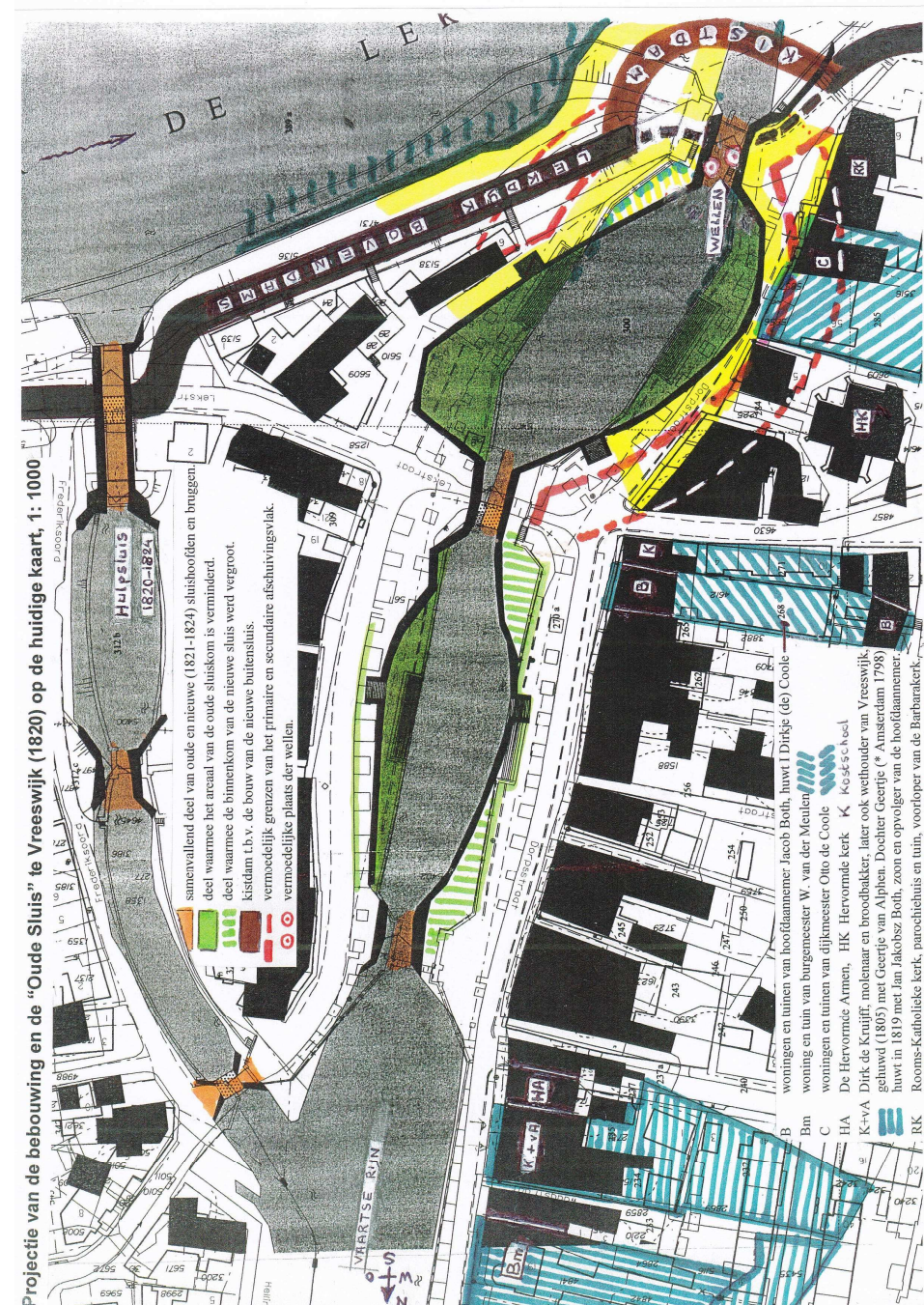
Zo desastreus dat Jacob Jansz Both zelfs de vermetelheid heeft om zich over de hoofden van de Waterstaat heen, en tot ontzetting van de Utrechtse magistraten, tot twee keer toe in een [ongehoorde!] brief rechtstreeks tot de Minister van Waterstaat te wenden. Waarin de aannemer, op zich na alle verzakkingen begrijpelijk, suggereert om de sluis minder diep te funderen. Maar daarbij plompverloren laat weten dat hij en zijn mede-uitvoerders al bij de aanbesteding hadden gedacht dat de overeenkomst per vergissing een te diep gelegen sluisvloer voorschreef. Maar "zulks met het diepste stilzwijgen hadden geheim gehouden, hetwelk eene reden te meer was, van de geringheid hunner bedongene aanneempenningen". Kortom, dachten uit de vermeende vergissing een slaatje te kunnen slaan. Ja, met zo'n argument maak je geen vrienden, en zal je – als men die suggestie volgt – ook nog eens gekort worden vanwege het mindere werk dat je dan hoeft uit te voeren!⁵¹ Ik geef deze gebeurtenissen weer om duidelijk te maken in welke zakelijke kringen Dirk de Kruijff ondertussen was terecht gekomen.

Reproductie van de KAART en functies van Vreeswijk met woningen en bezit van Dirk de Kruijff, enz. in 1820 (ondergrond door de Werkgroep kadastrale atlas Nieuwegein), zie pagina 19.

Vreeswijk rond 1820. Met daarop aangegeven o.a. de bezittingen van Dirk de Kruijff en aannemer Jacob Both en de na 1820 in uitvoering genomen bouw van de Nieuwe Sluis met de daartoe voor de scheepvaart benodigde hulpsluis.

De bouw ging jaren mis, waarbij juist de nabij de middensluis gelegen duurste woningen verzakten. Tijdens het inheien van een uit palen en planken bestaande noodvoorziening om de wegschuivende aarden dammen te versterken deed zich een bijzonder fenomeen voor: Tussen de palen door spoot water tot twee meter boven het rivierpeil de lucht in. De geschrokken top van de Waterstaat weet dat aan een te lage luchtdruk in de atmosfeer. Wij weten nu dat men met de planken en palen een ondoorlatende bodemlaag had doorboord. Zodat dieper gelegen, wegens afsluiting door tot dan ondoorlatende lagen onder spanning verkerend, water een uitweg kon vinden. Tekening auteur.

51 - Bron: Henk Dam, "De Oude Sluis in Vreeswijk; Een waterstaatkundig monument"; uitgeverij Matrijs, Utrecht 1998, ISBN 90 5345 132 3; blz. 128 en proces-verbaal van eerste aanbesteding, tabel op blz. 130.

Al was dat nadat Geertje van Alphen, die niet lang meer na het trouwen van haar dochter van haar status had kunnen genieten, in mei 1820 was overleden.

De gezondheid van Geertje van Alphen blijkt in het vroege voorjaar van 1820 snel bergafwaarts te gaan. Op 17 april 1820 komt daarom de Utrechtse notaris Benjamin Boers bij Dirk en Geertje thuis langs, waar zij “ziek te bedde liggende” haar testament opmaakt.⁵²⁾

Het laatste testament van Geertje van Alphen, 17 april 1820

“... Geertje van Alphen ...ziek te bedde liggende doch volkomen bekwaam tot het passeren dezer Testamentaire dispositie”

“Ik maak en bespreek aan mijnen Echtgenoot Dirk de Kruijff den Eijgendom van een vierde gedeelte, en het vrugtgebruik van een vierde gedeelte, gedurende zijn leven, van een ander vierde gedeelte, van alle de Goederen, zoo roerende als onroerende, welke mijn Nalatenschap zullen uitmaken, te rekenen vanaf den dag van mijn Overlijden, overéénkomstig de nog bestaande Wet aan mij vergund te doen.

Ik benoem tot mijne enige en algeheele Erfgename, op de last van het genoemde vrugtgebruik, en van Schulden en Doodschulden, mijn dochter Geertje de Kruiff, gehuwd met Jan Jacob Both, wonende alhier aan de Vaart, en zulks in alle de overigen Goederen, zoo roerende als onroerende, welke ik bij mijn overlijden zal komen na te laten, niets uitgezonderd, te rekenen van af de dag van mijnen Dood. Geschiedende deze mijne Dispositie tot wijziging van de Testamentaire beschikking, voorkomende bij het Huwelijks Contract, tussen mijne gemelde Man en mij, op den Achtsteen January Achtien Honderd Vijf, voor den Notaris Abraham van Toll en getuigen te Utrecht gepasseerd, [enz.] Gedaan en gepasseerd te Vreeswijk, anders genaamd de Vaart ter woonstede van Testatrice hier voor genoemd, in tegenwoordigheid van Jacob Pot, schipper, Dirk Bruggeman, kleermaker, Jan van Veersen, sluiswagter, allen wonende aan de Vaart, en Dirk Voortman, voerman, wonend te Utrecht den 17 April 1820, namiddag 5 ure”

Commentaar: Het eerste deel van wat Geertje van Alphen in eigendom overdraagt aan haar man is, omdat zij haar dochter tot enig en algemeen erfgenaam benoemt, een legaat. Het tweede deel dat zij aan hem overdraagt is het vruchtgebruik van een tweede kwart van haar eigendommen. Uiteindelijk erft dochter Geertje de Kruijff, na aftrek van schulden en doodskosten op termijn dus driekwart van haar moeders bezit, waarvan een deel belast door vruchtgebruik ten behoeve van haar vader. Geertje van Alphen bekent een nalatenschap te bezitten waarin zowel roerende als onroerende goederen voorkomen, of – met een wat afstandelijker uitleg over het

52 - HUA Notarissen toegang 34-4, Notaris Benjamin Boers U326a 008, akte 915, registratie: Utrecht 8 mei 1820: De Notaris heeft het testament dus aangehouden voor registratie tot na het overlijden; mogelijk om de testatrice de ruimte te geven het testament nog te wijzigen.

begrip “zoo ... als”, de mogelijkheid van in haar nalatenschap voorkomende rechten op onroerend goed niet uitsluit. Terwijl zij tevens, met (onuitgesproken) instemming van de notaris, “de nog bestaande Wet”, dat wil zeggen de oude Nederlandse wet, van toepassing verklaart.

Een toevoeging die blijkbaar nodig is vanwege het juist in 1820 bij de Tweede Kamer indienen van een nieuw BW voorstel (afgestemd 1822) Dus gold, zoals bij de Grondwet van 1815 was bepaald, nog de Franse code Civil. Dat is erfrechtelijk van belang. Want zoals gezegd, de Code Civil bepaalde dat bastaards geen recht op erven hadden. Maar die bepaling week zo sterk af van het oude Nederlandse recht, dat aanvullend bepaald was dat voor de (verenigd Nederlands-Belgische) Wet een bastaard toch als erfgenaam te beschouwen was.⁵³⁾ Ofwel, Dirk van Alphen was volgens de wet ook erfgenaam van Geertje. Maar dat detail was gemakshalve maar vergeten.

Waarna Geertje, moeder van een niet geëchte zoon en van een door doop en bij huwelijk met de daarvoor blijkbaar gebruikelijke symboliek geëchte dochter, in de vroege nacht van 7 mei 1820 in haar woning te Vreeswijk overleed.^{54) 55)}

Naar ik veronderstel tot grote droefenis van haar man en dochter. Zij had haar moeder, Neeltje Verkuijl, die overigens pas vier jaar eerder op 80-jarige leeftijd op 12 juni 1816 te Asch stierf, na haar vertrek naar Amsterdam, vermoedelijk nooit meer gezien.

BS Vreeswijk, akte van overlijden van Geertje van Alphen:

9 mei 1820: “In het jaar Achtien Honderd Twintig, den negende der maand Meij, ’s middags vier uren, compareerde voor ons Schout en officier van den Burgelijken Stand in de gemeente Vreeswijk Dirk de Kruijff, koornkooper, oud 52 jaar, en Jan Jacob Both, aannemer, oud 26 jaar, schoonzoon, beide wonen-de alhier, welken Ons verklaard hebben dat op den zevenden deezer maand Meij ’s nagts halv twee uren in Huijs nr. 16 is overleden, Geertje van Alphen, geboren te As den tiende Februari zeventienhonderd drie en zestig, dogter van Steven van Alphen en Neeltje Verkuil, Huijsvrouw van boven-genoemde Dirk de Kruijff, nalatende een kind. En hebben de comparanten deze akte na dat hun deze geheel was voorgeleesen neven ons ondertekend”.⁵⁶⁾

53 - Bron: Erfrecht, prof. Mr. E.M. Meijers; Tjeenk Willink, Zwolle 1980, 8e druk, ISBN 90 271 1682 2.

54 - Genlias meldt 6 mei 1820 [noot 55], doch de tekst van de nu volgende overlijdensaangifte is helder.

55 - Waarschijnlijk door het citeren uit de aan het kantoor Montfoort door de schout van Vreeswijk toegezonden opgave voor de Successiebelasting, omdat in de op 6 juni 1820 gedateerde opgave van de schout 6 mei staat. Zie filmbladnr. 2001 in noot 56.

56 - Geertje’s genoemde geboortedatum zou dan 10 januari 1763 zijn, want ze wordt te Asch op (zondag) 23 januari 1763 gedoopt, en er is met die combinatie van in het doopboek opgeschreven datum en de doop op een traditionele zondag geen reden om die datum in twijfel te trekken.

PANIEK!! De aangifte van haar overlijden volgt echter niet zo maar pas op 9 mei, want het wordt op 7 en 8 mei plotseling erg druk voor Dirk de Kruijff.

“De neiging tot het kwaad is ieder aangeboren” (Wim Sonneveld)

Het gaat niet aan om geringschattend te doen over andermans droefenis, maar de aangifte van het overlijden van zijn vrouw en haar begrafenis moesten, wat Dirk betrof, even opzij gaan voor dringender besognes. Want er moesten nu snel wat formaliteiten worden verricht, waaronder aangifte voor de successiebelasting: 6 juni 1820.⁵⁷⁾

Registratiedatum Successiebelasting, kantoor Montfoort, 6 juni 1820: Alphen (van); Geertje; Bakkersvrouw, huis nr. 16; overleden op 6 Meij 1820, 57 jaar oud, geboren op 10 Februari 1763 te As[ch] in Gelderland, gehuwd met Dirk de Kruijff, nalatende Een Kind. “Of de Overledene al dan niet onroerende goederen hebben nagelaten”: **Ja**.

Oeps, daar ging in de haast, of vanwege de goedbedoelde ijver van het hoofd van de Burgelijke Stand van Vreeswijk, de schout W. van der Harten, die de zo notabele Dirk de Kruijff in deze omstandigheden wilde ontlasten, wat mis. En seriéus mis! Want er werd “Ja” gezet in het vakje waarin gevraagd werd of de overledene al dan niet onroerend goed bezat. En Dirk had nu juist zo zijn best gedaan om dat te vermijden.

Dirk de Kruijff en zijn bijna manische gerichtheid op bezit en geld

Paniek, want was er ook al weer op 17 april gebeurd? Het opmaken van het testament van zijn zieke vrouw, vastgelegd door de speciaal daarvoor uit Utrecht naar Vreeswijk afgereisde notaris Benjamin Boers, als akte 915 in zijn register.

Laat ons dan eens de te Utrecht geschreven akte 914 bekijken, die Dirk de Kruijff te Utrecht (!!) in aanwezigheid van zijn dochter en schoonzoon liet opmaken toen hij de notaris ging ophalen om thuis akte 915, het testament van zijn vrouw te laten opstellen. Had hij dat nu maar bij een andere notaris laten doen! Dan was de samenhang tussen de akten die nu bij notaris Boers als de nummers 914 en 915 geregistreerd staan, door mij redelijkerwijs nooit gevonden.⁵⁸⁾

Maar zoals de volgende, tevens laatste aflevering zal aantonen, de tijd drong.

57 - HUA toeg. 337-5, inv.nr. 4, kantoor Montfoort, memorienr. 176, registratiedatum 2-11-1820, filmladnr. 2001. Memorie van Successie, provincie Utrecht, memories Vreeswijk 1818-1820, Kantoor Montfoort, Staat der sterfgevallen, ingeschreven op de Registers van den Burgerlijken Stand der Gemeente Vreeswijk gedurende de Maand Meij 1820 d.d. 8 juni 1820.

58 - Wij leren hier dus uit nimmer na te laten, ook al is het handschrift nog zo lastig leesbaar, de protocollen- en akte-boeken die wij raadplegen, even voor een zekere periode vóór en ná de relevante akte door te kijken. Hier was het domweg de voorafgaande akte die zo'n scherp licht op Dirk de Kruijffs moraal werpt.

De akte 914. Transportakte, betreffende de overdracht van onroerend goed tussen Dirk de Kruijff en zijn dochter en schoonzoon, op 17 april 1820 te Utrecht verleden bij Notaris Benjamin Boers⁵⁹⁾.

Overdracht van onroerend goed. Dirk de Kruijff, wonend te Vreeswijk, verkoopt aan zijn dochter Geertje de Kruijff en haar echtgenoot Jan Jacob Both twee huizen en weilanden, allen gelegen te Vreeswijk, voor 5000 gulden. Dit onroerend goed betreft:

1. Een huis verworven op 9-8-1792, destijds omschreven als:

Een huis, schuur, erf en grond, weleer een herberg “daar Rhenen uitgehangen heeft”, met “Noortwaarts de herberg Gorcum, en zuidwaarts de Diaconie van de Vaart, erfpachtgoed van wijlen Huibert Edmond van Buchel, voor 1.10 stuivers jaarlijks” [Dit is huis nr. 16, het woon- en sterfhuis van Geertje van Alphen]

2. Een huis verworven op 29-10-1814, “genaamd Gorichem, getekend nr. 15, belend ten Noorden de steeg [nu de Waagstraat] tussen dese Huizinge en de Herberg Den Domstooren” en ten zuiden de onder 1. genoemde huizinge.

3. Enige weilanden, groot in totaal 3 morgen, verworven op 25-11-1814.

Dat wil zeggen, al het door Dirk de Kruijff sinds zijn komst uit Buren naar Vreeswijk gekochte onroerend goed.

Waarschijnlijk heeft Geertje van Alphen, op haar doodsbed wachtend op de terugkeer van haar man en dochter, nooit iets van de akte afgeweten. De reden daarvan wordt nog wel duidelijk, maar nu is het nodig om eerst enig commentaar op de inhoud te geven:

Zelfs rekening houdend met de sinds 1805 verslechterde economische situatie m.b.t. het onroerend goed in Nederland, is deze totale waarde ten opzichte van de op 18-1-1805 beschreven inbreng van Dirk in zijn voorgenomen huwelijk ondergewaardeerd, èn gelijk aan de bij het huwelijk door hem ingebrachte totale bezit, dat toen ook exact 5000 gulden bedroeg. Een merkwaardige exercitie!

Wat wij hierboven zien noemt men fraude. Eenvoudig te bewijzen. Het riekt naar:

1) belastingontduiking over de successiebelasting èn

2) de akte bepaalt hiermee in één moeite door de waarde van het onroerend goed op hetzelfde bedrag als in 1805, toen hij nog maar één huis had, in plaats van de twee percelen èn nog circa 2½ hectare land.

3) het met kwade opzet uitsluiten van erfgenamen, c.q. het fnuiken van hun erfrecht.

Dat de successiebelasting wordt ontdoken volgt nu; dat het voor Dirk de Kruijff van groot belang is om de waarde van het totale bezit t.o.v. 1805 als onveranderd voor te stellen volgt daarna. Na over deze eerste fraude nog even te moeten opmerken dat, zoals bij diens opzet voorspelbaar was, een Belastingheffing op het Patent⁶⁰⁾ uit **1824** laat zien, dat Dirk de Kruijff dan al het hiervoor overgedragen onroerend goed weer in

59 - HUA Notarissen toegang 34-4, Notaris Benjamin Boers U326a 008, akte 914, 17 april 1820.

60 - Belasting op de (omzet van de ambachtelijke) bedrijfsvoering.

eigendom heeft.⁶¹⁾ Terwijl dat ten overvloede bevestigd wordt in de OAT, de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel van het Kadaster⁶²⁾ inzake Vreeswijk (1830/1832). Zij het onder toevoeging van een blijkbaar later aangekochte boomgaard.

Ad 1) De fraude inzake de successiebelasting.

Dirk ontdeed zich dus, om de successiebelasting te ontwijken net voor het overlijden van zijn vrouw, tegen een bedrag van 5000 gulden van zijn onroerend goed! Voor een gewin van een armoedige 200 gulden.⁶³⁾

Maar let bij tegenspoed – in dit geval het overlijden van Geertje van Alphen - op Murphy. Want de wet van Murphy zegt: “Everything that can go wrong, does go wrong” En het laatste dat Dirk had gewild gebeurde dus. Dat hij zich kort voor het overlijden van zijn vrouw strategisch van zijn onroerend goed had ontdaan. En dat vervolgens de schout van Vreeswijk in zijn opgestelde formulier ten behoeve van de successiebelasting verklaarde dat Dirk’s tot voor kort in de bakkerij meewerkende vrouw nu juist wél onroerend goed bezat. Zodat er alsnog betaald moest worden. Ja zeg, dat was niet de bedoeling!

Anderzijds, waarom zal Dirk zo schrikken als zijn vrouw, conform de huwelijksvoorwaarden van 1805 werkelijk geen recht had in het in 1820 aanwezige onroerend goed? Omdat hij vreesde dat dit niet zo was, of wel, dat zijn vrouw – en daarmee haar erfgenamen – door het tijdens hun huwelijk delen in de winst van de zaak, conform het testament van 1805, wel rechten had verkregen op geld en (delen van) het onroerend goed. Vandaar ook die door Dirk gelijk gehouden onroerend-goed waarde sinds 1805! Wat een schrik! Even diep ademhalen Dirk, om weer tot rust te komen. Waarna hij zijn bijna in de genen zittende vaardigheden weer kon inzetten. En wat moet je dan als schout, met de zoon van een voormalige Burgemeester en grote aannemer tegenover je, tezamen met de als raadslid en toekomstig wethouder niet uit te vegeen notabele. Dan pas je je aan; worden de nadere stukken aangehouden, verklaringen opgesteld en een half jaar na Geertjes overlijden naar het betreffende belastingkantoor te Montfoort

61 - Bron: de heer J.H. van Alphen; waaruit volgt dat Dirk de Kruijff, die in de eerste Kadastrale registratie ook eigenaar blijkt van zijn voormalige onroerende goederen, deze niet (meer of minder regulier) had teruggekregen door het overlijden van dochter Geertje in 1829.

62 - Noem het de eerste – in 1832/ 1833, bij het gebruiksgereed verklaren van het kadastrale systeem, goedgekeurde - administratieve leggers.

63 - Het verschuldigde successierecht in de bewerkte periode 1818-1856 bedroeg 2% (vruchtgebruik echtgenoot), 4% (echtgenoot en bloedverwanten in 1e en 2e graad), 6% (bloedverwanten in 3e graad) en maximaal 10% (verdere bloedverwanten en 'vreemden'). Bron: D.A. Zeilmaker. Inleiding op de bewerkingen van de Memories van Successie. Geciteerd op www.Tresoar.nl, de site van het Fries (Rijks-)archief te Leeuwarden.

ingezonden. Mede ondertekend door de schout, werd de kwestie – voorspelbaar in Dirk’s kringen – in Dirk’s voordeel als volgt gerepareerd:

Er had in de Staat der sterfgevallen, ingeschreven in de Registers der Burgerlijke Stand der Gemeente Vreeswijk gedurende de Maand Meij 1820 d.d. 8 juni 1820, opgesteld door de schout Van Harten ten behoeve van de successiebelasting dus “Ja” gestaan bij de vraag of de overledene onroerend goed bezat. En het werd Nee! Zie toe:

Idem, Successiebelasting, Kantoor Montfoort, filmbladen 2002 en 2003: ingediend op 2 november 1820: “*Memorie van Aangifte der Nalatenschap van wijlen Geertje van Alphen, in leven Huisvrouw van Dirk de Kruijff.*”

Dirk de Kruijff, weduenaar van Geertje van Alphen, Broodbakker, wonende te Vreeswijk, anders genaamd de Vaart. En Geertje de Kruijff, Huisvrouw van – en ten dezen geadsisteerd met Jan Jacob Both, Aannemer van publieke werken, insgelijks te Vreeswijk, anders genaamd de Vaart woonachtig.

Wij ondergetekenden:

Kiesende domicilie ten huize van den Eerstondergetekende Dirk de Kruijff; Verklaren: Dat de genoemde Geertje van Alphen, op den Zesden Mei Achttien Honderd Twintig, te Vreeswijk, anders genaamd de Vaart, is overleden, en laatst is gedomicilieerd geweest ten huize van den Eerstondergetekende Dirk de Kruijff.

Dat de Overledene, bij Testament, den zeventienden April Achttien Honderd Twintig voor den Notaris Benjamin Boers, in tegenwoordigheid van vier Getuigen, te Vreeswijk, anders genaamd de Vaart, gepasseerd en te Utrecht geregistreerd den Achtsten Mei daaraanvolgend, mij Eerstondergetekende Dirk de Kruijff, haren weduenaar, gesteld hebbende tot Erfgenaam in het disponibel gedeelte harer Nalatenschap, en het indisponibel deel van dien geërfd wordende door mij Tweede ondergetekende Geertje de Kruijff, Huisvrouw van Jan Jacob Both, als hare enige nagelatene Dochter, mitsdien van derzelve Nalatenschap geen Regt van Successie verschuldigd is, ingevolge Artikel 24 der Wet, Sub 8, 2.

Dat voorts tot deze Nalatenschap geene onroerende Goederen behoren, blijkens onderstaand Certificaat, en door dit overlijden geen Fideïcommis gedevolueerd, noch vrugtgebruik vervallen is.

Vreeswijk anders genaamd de Vaart, den Twe[e]den November Achttien Honderd Twintig

[Getekend] *D. De Kruijff, G. De Kruijff [zijn dochter], J.J. Both [zijn schoonzoon]*

De Schout der Gemeente van Vreeswijk anders genaamd de Vaart verklaard bij deze, ingevolge de bepaling, vervat bij Artikel 4 der wet op het Regt van Successie, van den 27 December 1817, n° 27, dat het aan Hem niet bekend is, dat Gee[r]tje [blad beschadigd] van Alphen, in leven Huisvrouw van Dirk de Kruijff, alhier te Vreeswijk overleden den 6 Mei 1820, eenige Onroerende Goeder[en] heeft nagelaten.

De Schout voornoemd, W. Van der Harten Ter ordonnantie van derzelven

Waarna de onschuldige beoordelaar op het kantoor voor de succesbelasting te Montfoort, op basis van het in deze latere stukken opgenomen verklaring dat de overledene het "indisponibel deel", ofwel het [voor het wonen en het bedrijf onmisbare] onroerend goed aan haar dochter had nagelaten, overtuigd van de juistheid van die door de schout van Vreeswijk mede ondertekende verklaring, akkoord gaat met het afzien van belastingheffing terzake. "I scratch your back, you scratch my back":

Den Heer Inspecteur heeft op deze Memorie geene Aanmerking [paraaf]

De verdwijntruc zit in het wijzigen (een politicus zegt: het interpreteren) van de officiële testamentaire bewoordingen van 17 april 1820 in het gestelde in de aan de belastingdienst verstrekte verklaring, waaruit ik het doorslaggevende deel onderstreept herhaal:

"...mij Eerstondergetekende Dirk de Kruijff, haren weduwnaar, gesteld hebbende tot Erfgenaam in het disponibel gedeelte harer Nalatenschap, en het indisponibel deel van dien geërfd wordende door mij Tweede ondergetekende Geertje de Kruijff."

Waar - door mij eveneens onderstreept - in het testament van 17 april 1820 staat:
"Ik maak en bespreek aan mijnen Echtgenoot Dirk de Kruijff den Eigendom van een vierde gedeelte, en het vrugtgebruik van een vierde gedeelte, gedurende zijn leven, van een ander vierde gedeelte, van alle de Goederen, zoo roerende als onroerende, welke mijn Nalatenschap zullen uitmaken, ..."

En dat verschil geeft volgens het niet voor niets expliciet vermelde artikel Artikel 24 der Wet, Sub 8, 2 de vrijstelling van betaling van Successiebelasting aan. Bravo! Het is gelukt, want noch de schout noch de belastinginspecteur bleken behoefte te hebben gehad het recente testament ter toetsing op te vragen.

Kortom, voor de schout ditmaal letterlijk "wiens brood men eet, diens woord men spreekt".

Al ziet het er allemaal erg ongeloofwaardig uit dat je dit doet om een relatief geringe belastingaanslag te vermijden. Dus valt te verwachten dat er meer aan de hand was. Met grotere belangen. Zoals de erfenis! Waarover later meer.

Behalve het aardige van dit inkijkje in de benepenheid van zo'n in de handjeklap cultuur der achttiende eeuw opgevoede, vroeg-negentiende eeuwse notabele, kan je je afvragen hoeveel Dirk de Kruijff nu door deze doorschuiftruc van het onroerend goed bespaard heeft. Ik voel me over dit alles wat lacherig.

Want volgens de huwelijksvoorwaarden 1805 had Geertje geen onroerend goed, tenzij dat voortvloeit uit wat in het testament van 1805 heet "alle winst en verlies tijdens het huwelijk". Winst die geïnvesteerd kan zijn in bedrijfsmiddelen, zoals de tweede in 1814 gekochte herberg die bedrijfsmiddel kan zijn voor de bakkerij die zij samen met haar man heeft opgebouwd en uitgebouwd. En waarvan de waarde in haar nalatenschap conform haar eerste testament derhalve voor 50% heeft meegeteld als winst die zij door haar inzet uit het bedrijf heeft verkregen. Respectievelijk door haar aandeel in het sedert haar huwelijk toerekenbare bedrijfsgebonden onroerend goed op 50% is te stellen. Had de schout het dus toch goed! Hoewel ik besef dat voorgaande redentatie is opgesteld naar hedendaagse inzichten t.a.v. een naar de regels deugdelijk opgezette financiering en exploitatie van een gezamenlijk bedrijf. En de vraag is of over die opvatting mijn voorvaderen 200 jaar geleden juist niet in de lach waren geschoten: "Ach sunne, zoe geet det bie uns nie!"

2) Het gerommel met de waarde van het onroerend goed

Dat wij, evenals het al aangestipte fnuiken van het erfrecht, voor de laatste aflevering zullen bewaren.

Wordt vervolgd in de volgende Aqua Vitae.

Waar in Ophemert woonde mijn voorouder nu eigenlijk?

M. Schelling

Als iemand tegenwoordig wil weten waar iemand woont, dan krijg je vaak als antwoord een straatnaam en een huisnummer. Dat is nog niet zo lang zo. In het verleden waren er wel straatnamen, maar geen huisnummers. Zeker in de dorpen niet, want dat was niet nodig. Iedereen kende elkaar en anders vroeg men het wel.

Rond 1880 werd door de gemeente Ophemert een huisnummering ingevoerd. Alle huizen in Ophemert begonnen met een 'O' en de Zennewijnense huizen begonnen met een 'Z'. Deze nummering heeft geen exacte geografische aanduiding, maar was gewoon volgorde bepaald. Als er een huis bijgebouwd werd, dan zette men gewoon een 'a' of 'b' achter het nummer.

Dit systeem heeft ongeveer 80 jaar goed gewerkt. In 1963 vondt het college van burgemeester en wethouders van Ophemert dat de straatnamen maar eens officieel vastgelegd moesten worden en dat elk huis een aanduiding van straat met een huisnummer moest krijgen. De reden was waarschijnlijk de nieuwbouw die in de Kapelstraat en de Gulhofstraat gepleegd werd. De bestaande nummering zou het geheel erg onduidelijk maken. Op dat moment is een lijst opgesteld waarin de bewoner, het oude nummer en de nieuwe aanduiding opgenomen waren.

Het was al langere tijd bekend dat deze lijst er moest zijn (vergelijk het boek Eeuwenlang, waarin de Zennewijnense straten en huisnummers opgenomen zijn), maar veel spuurwerk leidde tot niets. Totdat in het nieuwe Tielse archief de weekkrantjes van Ophemert werden doorgenomen. Daarin werden het uiteindelijk gevonden.

Op basis van bijvoorbeeld een O-nummer is het dus nu mogelijk om een indicatie te krijgen waar iemand woonde. Let wel: het O-nummer heeft helemaal niets te maken met een kadastraal nummer. Er is nooit een lijst gemaakt met welk kadastraal nummer bij een huisnummer hoorde.

Invoering officiële straatnamen en nieuwe huisnummers

Burgemeester en Wethouders van Ophemert maken bekend, dat in de raadsvergadering van 31 januari 1963 de navolgende officiële straatnamen zijn vastgesteld:

Hermoesestraat	Bredestraat	Akkersestraat	Zijvelingsestraat
Ophemertsestraat	Blankenburgsestraat	Pippertsestraat	Griendesteeg
Groenestraat	Molenstraat	Kapelstraat	Weverstraat

Bommelsestraat	Bulkheuvelseweg	Dreef	Waalbandijk
Uilenburgsestraat	Goossen Janssenstraat	Paasweg	Steendertsestraat
Peperstraat	Zennewijnseweg	Elzevierstraat	Maatsestraat
Gulhofstraat	Dorpsstraat		

In verband met bovenstaande werd tevens besloten tot een nieuwe -straatsgewijze- huisnummering over te gaan.

	Nieuw	Oude
Akkersestraat		
G.J. Vermeulen + Wed. W.A. van Winsen	1	O.239
B. van Tintelen	2	O.243
W.M. de Kruif	3	O.236
A. de Bie	4	O.242
H. van Arnhem	5	O.231
G. Ton + de Wed. H.C. Ton	6	O.241
H. Boon + Wed. C. van Schaik	7	O.212
C.J.L. Visee	8	O.240
T. Sloot	9	O.211
Wed. G.H. van Arkel	10	O.238
G.J. Valkis	11	O.210
H.G. van Beest	12	O.237
J.G. van Arkel	13	O.209
Wed. J. van Baren	14	O.235
C.M. Hupkes + Mej. J.E. Geerlings	15	O.201
A. Blankers	16	O.234
C.A. Scheurwater	17	O.200
A. van Tintelen	18	O.233
T. de Kruijff + Wed. W. Scheurwater	19	O.199
M. Blankers	20	O.232
H.A.A. van Tussenbroek	22	O.230
G. de Jong	24	O.229
W. Ton	26	O.228
W. van Beest	28	O.227
Wed. D. de Bie	30	O.226
L. Valkis + Mej. A. de Bie	32	O.225
C. Valkis	34	O.224
M.A. van Heerwaarden + J.H. van Lent	36	O.223
G.C. de Kruif	38	O.208
Wed. W. van Oosterom	40	O.207
H. Verweij	42	O.206
G.J. van Maurik + A. Beekman	44	O.205
W. van Zijderveld	46	O.204

W. van Heerewaarden	48	O.203
W. Weerwag + Wed. G. Weerwag	50	O.202
Blankenburgsestraat		
G. de Jongh	1	O.222
G.A. van Londen	2	O.213
R. de Bie	3	O.221
F. Grizell	4	O.214
M. Drost	5	O.220
W.H. Papo	6	O.215
D. van Lent	7	O.219
J. Verweij	8	O.216
D.H. Rooth	9	O.218
Mej. M.W. Verbeek	11	O.217
Bommelsestraat		
M. van Leeuwen	1	O.309
J.A. van Gelder	2	O.312
C. van Arkel	3	O.310
J.H. van Waarden	4	O.312a
M. van de Water	5	--
B.W.H. Hooijer	6	O.319
Wed. J.H. Scheurwater	7	O.313
B. Hooijer	8	O.321
Wed. J. de Jong	9	O.314
J. Keij	10	O.324
T. de Jong	11	O.315
A. van Alphen + W. van Weelden	12	O.325
G.H. Scheurwater + C.A. Scheurwater	13	O.318
N. de Bruin	15	O.318a
H. Vermeulen	17	O.320
J.C. Grandia	19	O.322
A.C. van Tussenbroek + Wed. A.H. van Tussenbroek	21	O.323
Bredestraat		
Wed. W.M. Wildemans	1	Z.37
J.J. Schelling	2	Z.36
H. Schaaij	3	Z.34
D.H. van Wamel + G. van Heerewaarden	4	Z.35
W. de Bie	5	Z.33
B.G.J. van Triest	6	Z.31
G. Stap + C. Stap	7	Z.32
A. van Heerewaarden	8	Z.30
B. Drost	9	Z.27a

G.J. Peterse	10	Z.28
G. van Hattum	11	Z.26
Wed. T.G.A. Peterse + Wed. W. van der Linde	12	Z.28a
C.R. Stap	14	Z.27
Bulkheuvelseweg		
Wed. W. Scheurwater	2	O.258
S. Drost	4	O.259
K.H. van Baren	6	O.260
W.G.J. van Tintelen	8	O.261
C.M. Verwoert + Wed. H. van der Lee	10	O.262
W.A. Wellner	12	O.262a
J.B. van Beest	14	O.263
Dorpsstraat		
O.L. School	1	O.51
P. van der Helden	2	O.29A
A. Veenstra	3	O.52
J.P. Papo	4	O.95
G. Ton + Mw. W. van Wamel	5	O.53
M.G. Melder	6	O.47
J.A. van Hattum	8	O.49
E.T. van Hattum	10	O.48
Dreef		
Gemeentehuis	1	O.101
Kasteel	2	O.102
A. van Hattum	4	O.103
J. Datema + G. Datema	6	O.103a
Elzevierstraat		
G.W. Gramser + Mw. P.C. van der Koppel	2	O.327
J.J. Mol	4	O.326
Goossen Janssenstraat		
D.J. Blom	1	O.54
Wed. M.C. Gijsen	2	O.55
H. Kleij	3	O.58
E. van Lent	4	O.57
M. Kleij	5	O.59
C. Ton	6	O.63
P. de Bie	7	O.60
C.B. Ton	8	O.64
P.C. de Bie	9	O.61

H. Jansen + W.H. Jansen	10	0.172
H. de Kruyf	11	0.62
H.M.A. de Vree + A. de Vree	12	0.68
J. Kusters + D.H. Kusters	13	0.65
J.W. van Tintelen	14	0.73
W.J. Zoet jr	15	0.66
W.K. Wijkniet	16	0.74
W.J. Zoet	17	0.67
A. van Tussenbroek	18	0.75
W.J.J. de Jong	19	0.69
J. Valkis	20	0.76
J.H. Lacet	21	0.70
G. Ton	22	0.77
T.A.V.E.N.U.	23	0.71
D. de Jong	24	0.78
J. Zoet	25	0.72
D.J. van Gessel	26	0.79
F.A. Visser	28	0.80
A.G.M. van Tussenbroek	30	0.81
J.W. Gijsen	32	0.82
J. Riemsdijk	34	0.83
C.W. Hekman	36	0.84
H.J. de Bie	38	0.85
A. Noordegraaf	40	0.86
Groenestraat		
E. van Dodewaard	1	--
D.H. Rooth	3	0.218
J.A.W. van Beusekom	5	0.184
C.J. Hagesteijn	7	0.239a
Gulhofstraat		
gereserveerd	1	
A. Muit	2	0.87
gereserveerd	3	
B.J. Stronks	4	0.86
gereserveerd	5	
G.H. Vermeulen	6	0.89
gereserveerd	7	
G.J. Boon	8	0.90
Wed. P. Vermeulen	9	0.97b
D.J.G. van Tussenbroek	10	0.91
W.E. Kusters	11	0.97a
C. van Ingen	12	0.92

C.J. Ton	13	0.97
G.J. van Tintelen	14	0.93
J.G. van Kalkeren	15	0.98
G. van Laviere	16	0.94
A.C. van Zijderveld + Wed. C.A. Callaars	17	0.99
J.P. Papo	18	0.95
A. van Kuilenburg	19	0.100
Wed. A. de Goei	20	0.96
gem. woning	21	
gem. woning	22	
gem. woning	23	
gem. woning	24	
gem. woning	25	
gem. woning	26	
gem. woning	27	
gem. woning	28	
gereserveerd	29	
gem. woning	30	
gereserveerd	31	
gem. woning	32	
gereserveerd	34	
Hermoesestraat		
I. de Haas	1	Z.56
[niet ingevuld]	2	O.151
G. Boon + Mw G.J. Boon	3	Z.55
H. Valkis	4	Z.49
Wed. L. Sillevius	5	Z.53
E. Boudewijn	6	Z.47
Mej. M.W.H. Hol	7	Z.54
Wed. E. de Bie	8	Z.45
A.W. van der Meijden	9	Z.54a
W. de Bie	10	Z.44
C.G. Hoogendijk	11	Z.51
G.P. van de Westeringh	12	Z.42
G.J. van Zuilichem	13	Z.50
Wed. G. van de Westeringh	14	Z.41
T.J. van Koeverden	15	Z.48
Wed. L.A. Papo	16	Z.40
C.W. Snijder + A. van Heerewaarden	17	Z.46
J.H. van Zandwijk	18	Z.39
J.L. de Jongh + G.J. de Jong	19	Z.43
W. van Gessel	21	Z.38

Kapelstraat

G.J. van Tintelen	1	O.128
H.M. Berendse	2	O.129
gereserveerd	3	
J. Rooth	4	O.130
gereserveerd	5	
M.M. van Doesburg + E. van Lent	6	O.131
gereserveerd	7	
D.H. Visser	8	O.132
gereserveerd	9	
D. de Bie	10	O.133
gereserveerd	11	
Mej. C. Verrips	12	O.134
gereserveerd	13	
P. Hol + Wed. A. de Bie	14	O.135
gereserveerd	15	
J. de Kock	16	O.136
gereserveerd	17	
Wed. J. van Arkel	18	O.137
gereserveerd	19	
W. van Laviere	20	O.138
gereserveerd	21	
P. van Laviere	22	O.139
gereserveerd	23	
J. Ravestein	24	O.140
gereserveerd	25	
A. Vermeulen	26	O.244
H. de Bie	27	O.245
P. Verbeek	28	O.246
A. Mijdam	29	O.249
A.T. Verbeek	30	O.247
H. van Zoelen	31	O.265
W.J. Scheurwater + J.C. Versluis	32	O.250
H. van Tussenbroek	33	O.264
H. Vermazen + H. Vermazen	34	O.251
J.H. van Lith	35	O.270
W. Ton	36	O.252
P. Stap	37	O.271
W. van Zwamburg	38	O.253
G.M. van Tussenbroek	40	O.254
J.G.J. van Kuilenburg	42	O.255
J.M. van Tussenbroek	44	O.256
E. de Bruin	46	O.257
Wed. K. de Kock	48	O.264

A. Scheurwater	50	O.266
P. Stap + C. Stap	52	O.267
M. Collou	54	O.268

Maatsestraat

A. Vermeulen	2	Z.29
--------------	---	------

Molenstraat

G.J. Ton	1	O.41
C. Stap	2	O.42
C.J. van Verseveld + C.J.G. van Verseveld	3	O.40
Dr. J. van der Koppel	4	O.43
Mw. C. van Heun + L.L. Vermaire	5	O.39
C. van Ooijen	6	O.44
Catechisatielokaal	7	O.38
H.G. Liesveld + Wed. C. van Empel	8	O.34
Ds. J.D. Wuister	9	O.37
W. van Gelder	10	O.33
Gebr. van Heun	11	O.36
J.C. van Tussenbroek + Wed. D. van Tussenbroek	12	O.32
G.H. van Heun	13	O.35
J.H. van den Heuvel	14	O.29
J.W. van IJzeren	15	O.31
R.J. van Ooijen	16	O.26
Ned. Herv. Kerk	17	O.30
Muziekschelp	18	O.25
I. Lemmen	19	O.28
E.R. Westerbeek van Eerten	20	O.24
J. van Lith	21	O.27
M. van Willigen	22	O.23
W.K.H.A.J. Winkler	23	O.22
J.W. Overeem	24	O.19
A.C. Smits	25	O.21
W.N. Alexander	26	O.17
Gebouw Centrum	27	O.20
Gebouw Euphonia	28	O.16
G. van Beest	29	O.15b
K. Mol	30	O.15a
J.S. van Beest	31	O.15
R. Wijnia	32	O.14
T. van Zijdeveld	33	O.7
C.J. van Tintelen	34	O.13
A. van Hofwegen	35	O.6
A.C. Flentge	36	O.12

W. Smits	37	O.5
M. Heij	38	O.11
G.J. van Tintelen	39	O.4a
J.H.Ch. Israël	40	O.10
G. Rijnberk	41	O.2
Wed. R.J. Overeem + Mw. G. de Bie	42	O.9
J.E. Tjebbes	43	O.1
G. Overeem + S.W. Oppedijk van Veen	44	O.8
Wed. J.C. van der Wal	46	O.4
H. van Heesen	48	O.79
Ophemertsestraat		
A.H. van Soelen	1	O.272
H.A. van Soelen	3	O.273
B.J. van de Westeringh	5	O.274
W.J. Vissers + Wed. M. Fokker	7	O.275
H. Vissers	9	O.276
E. de Bruin	11	O.277
Paasweg		
J.W. de Jong + A. de Jong	1	O.316
B.T. de Keijzer	2	O.317
Peperstraat		
M. de Jong	2	O.45
J. Berwers + J.A. Paul	4	O.46
Pippertsestraat		
C.J. Vermeulen	1	O.146
W. de Bie	2	O.144
C. Kranendonk + Wed. A. Kranendonk	3	O.148
W.C. van Laviere	4	O.142
Wed. G. van Laviere	6	O.143
D.J. van Gelder	8	O.144
W. van Zijderveld	10	O.145
J.F. Overeem	12	O.147
Schuurkampseweg		
J. van Kuilenburg	1	O.279
W. Valkis	2	O.278
Uilenburgsestraat		
C.A. van Zuilichem + A. van Zuilichem	1	O.307
T. de Bie	2	O.308

L. Blom	3	O.306
G.J. Ton	4	O.292
A. van Zijderveld + Wed. A. van Zijderveld	5	O.305
A.G. Dekker	6	O.291
L.D. van Lith	7	O.304
W. Scheurwater	8	O.281
W. van Zijderveld	9	O.303
G.M. Verbeek + J. Verbeek	10	O.280
N.A. van Kuilenburg	11	O.302
J.M. van Kuilenburg	13	O.301
H. van Culemburg	15	O.300
B. van Deutekom + Wed. W. van Zijderveld	17	O.299
M. van Steennis	19	O.298
R. Ton	21	O.297
P. Stap	23	O.296
A. van Kalkeren	25	O.295
A.T. Ton	27	O.294
G. Ton	29	O.293a
J.H. van Waarden	31	O.293
C.G. Gijsen	33	O.290
J. Rooth + K. Rooth	35	O.289
A.G. Noorlander	37	O.288
G. Ton + G. Rooth	39	O.287
W.J. Scheurwater	41	O.286
A.H. Scheurwater	43	O.285
D.A. de Bie	45	O.284
Wed. G.H. van Ballegooijen + J. Scheurwater	47	O.283
A.G.M. Verbeek	49	O.282
Waalbandijk		
W.G.J. Wildemans	1	O.198
B. Bron	2	O.178
C. Loef	3	O.197
J. van Ooijen + Mej. L.M. Langendijk	4	O.173
H. de Bie	5	O.196
M. van de Water	6	O.194
D. van Tussenbroek	7	O.195
J.A. van Zijderveld	woonwagen	
A. van Tuil	8	O.167
J. Kusters	9	O.195
A. de Kruyff	10	O.166
Wed. S. van Uitert	11	O.192
H.G.J. Sanders	12	Z.11
D. van Doesburg	13	O.191

Kantoor Steenfabriek Korevaar	14	Z.12
C. van Beest	15	O.190
J.D. van de Sluis	16	Z.14
G. Groenhof	17	O.189
W. Wildschut	18	Z.13
G.W. Overeem	19	O.188
J.A. Ton	21	O.187
C. Schrijver	23	O.186
Wed. B. de Jongh	25	O.185
A.J. van den Bergh	27	O.183
Kantoor Walko	29	O.181
D. van der Wal	31	O.180
Wed. H.A. Perlo	33	O.179
J. Bodmer	35	O.177
J.G. Kusters + C.A. van Doesburg	37	O.175
J.O.H. Boon + Mw W. van Gelder	39	O.56
G. Verbeek + P. Verbeek	41	O.171
J. de Bie	43	O.170
G. Lacet + E. Lacet	45	O.169
M. van Londen	47	O.168
M. de Bie	49	O.164
C. Lacet + J. Meijer	51	O.163
A.F. Lesterade	53	O.162
W.B. van Tussenbroek	55	O.161
P. van Tussenbroek	57	O.160
G. de Kruyff	59	O.159
Wed. H. de Kruyff	61	O.158
J. de Bie + C. de Bie	63	O.157
Wed. C. Drost	65	O.156
Wed. J. Rooth	67	O.155
G.J. de Bie	69	O.154
A.C. Smits	71	O.153
C.G. van Bommel	73	O.152
J.D. Timmer	75	Z.1
C.J. van Tuil	77	Z.2
F. Udo	79	Z.3
J. van Tuil	81	Z.4
J.J.A.D. van Heerewaarden	83	Z.5
C. van der Linden	85	Z.6
K.H. van den Berg	87	Z.7
D. Schaaij	89	Z.8
G. van Ooijen	91	Z.9
F.A. Kusters	93	Z.10
G.J.W. Udo	95	Z.15

Weverstraat

Gebouw Mackaystichting	1	O.107
F. Flipse	2	O.104
H. van IJzeren	3	O.110
B. van Lent	4	O.106
P.J. van Westrienen	5	O.111
W.G. de Bie	6	O.108
H.J.G. Helderton + P. Udo	7	O.112
C.J. van Vliet + C. Lam	8	O.109
H.C. van den Berg	9	O.117
J.H. van Lith + D. van Lith	10	O.114
J.S. Stap	11	O.119
D.J. van Beest jr + D.J. van Beest	12	O.113
W.A. van Heun	13	O.123
C.G. Kusters + W.C. Kusters	14	O.115
W.L.D. van Zwamburg	16	O.116
A.J. de Wit	18	O.118
H.A. Gijsbers	20	O.120
H. van Dee	22	O.121
Wed. T.J. Ton	24	O.122
H.C. van der Wal + B. van Tussenbroek	26	O.124
A.G. Formijne	28	O.126
J.G. Kusters	30	O.127

Zennewijnseweg

H.G. van de Westeringh	1	Z.24
Wed. L. van Tussenbroek	2	Z.22
J.C. van Tussenbroek	3	Z.25
Wed. H. Drost	4	Z.21
J. van de Westeringh	5	Z.23
Weekendhuis	6	Z.20
C. van de Weteringh	8	Z.19
A. van Meurs	10	Z.18
L.M. Papo + G. Laponder	12	Z.17
J.J.C. Schelling	14	Z.16
G.J. Schelling	salonwagen	

Zijvelingsestraat

B.W. Brus	1	O.149
-----------	---	-------

Huisnummer zonder straatnaam

A.M. van der Koppel	O.1	O.328
gereserveerd	O.2	

Facebook

Sinds juni dit jaar heeft onze afdeling ook een Facebookpagina. U kunt hem vinden door te Googlen op 'NGV Afdeling Betuwe'. Of als u zelf een Facebookpagina heeft, daar bij de zoekbalk intikken NGV afdeling Betuwe.

Deze pagina is gemaakt om onze leden te informeren over nieuwe ontwikkelingen, die voor hun interessant kunnen zijn. Vooral de snelheid waarmee dit kan gebeuren is van belang. Hiervoor hoeft geen e-mailverkeer plaats te vinden. Uw e-mailbox wordt dus niet extra gevuld en u kunt een ouder bericht nog eens teruglezen. Steeds wordt ook een link erbij gegeven waar u meer informatie kunt verkrijgen.

Natuurlijk is er ook een ledenwervende achtergrond. Iedereen kan immers deze pagina bekijken. Vandaar dat ook verwezen wordt naar onze afdelingspagina op de NGV-site.

Profielen en ledental.

Recent hebben twee leden en twee gasten een profiel aangemaakt. Het grote voordeel van een profiel is dat hun bijzonderheden gevonden kunnen worden door andere leden. Ook kunnen ze worden opgenomen in mailinglijsten, zodat ze snel en tegen lage kosten kunnen worden geïnformeerd over nieuwe zaken.

Wilt u zelf ook een profiel aanmaken en u heeft privacybedenkingen: u kunt bijna alles afschermen. Bijv. uw e-mailadres is NIET leesbaar, er wordt slechts een link naar dat adres getoond. Ook kunt u aangeven dat uw e-mailadres pas werkzaam wordt na inloggen, zodat alleen leden hiervan gebruik kunnen maken.

Begin juli heeft onze afdeling 208 leden, waarvan er 157 een profiel hebben aangemaakt, ruim 75% dus. Help ons, profielleden, om ook gemakkelijker contact met u te leggen. Dat contact is toch het doel van een 'vereniging'?

Sinds 1 januari 2013 hebben we 6 leden verloren en 5 nieuwe erbij gekregen, we hebben dus nog wat plaatsen open voor nieuwe leden. Doe een familielid of kennis eens een jaartje lidmaatschap cadeau.

Afzender
NGV afdeling Betuwe
De Hennepe 443
4003 BE Tiel

PostNL
Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas